

METODERAPPORT

“Grå ulver og røde kluter ” - da Drammens Tidende avslørte tyrkisk høyreekstremisme i lokalpolitikken”

En serie reportasjer i november og desember 2016 viste at det tyrkiske ultranasjonalistiske partiet MHP og ungdomsorganisasjonen “De grå ulver” var knyttet til fotballklubben Fjell SK. To sentrale lokalpolitikere viste seg å være blant de mest aktive representantene for MHP og De grå ulver i Norge.

Saken skapte bølger og fikk politiske konsekvenser. Drammen Aps Havva Cukurkaya oppfordret til boikott av Drammens Tidende på en lukket Facebook-side og trakk seg senere fra Ap. Drammen Senterpartis store valgmaget i 2015 og første vara til bystyret, Tayfun Candogan, trakk seg fra Sp i desember.

Navn og nummer til oss som jobbet med sakene:

Camilla Ondrckova
Journalist
camilla.ovrebo.ondrckova@dt.no
Telefon: 916 86 803

Karianne Braathen
Politisk redaktør
karianne.braathen@dt.no
Telefon: 904 04 845

Drammen 16. januar 2016

KORT OM BAKGRUNNEN FOR SAKENE:

Journalist Camilla Ondrckova hadde høsten 2016 jobbet i lang tid med å følge forholdene rundt sportsklubben Fjell SK som var satt under administrasjon av Buskerud Idrettskrets på grunn av økonomisk kaos og misligheter. Blant annet var

nær 400.000 kroner forsvunnet som dugg for solen de siste to årene. Fjell er den bydelen i Drammen med høyest innvandrерandel og flest innbyggere med lav utdannelse og lav inntekt. Fjell SK er en bydelsklubb på Fjell og en viktig integreringsklubb. Den har i hovedsak vært drevet og støttet av drammensere med tyrkisk bakgrunn.

SLIK STARTET DET:

1.november 2016 dekker Camilla og fotograf Rune Folkedal ekstraordinært årsmøte i Fjell SKs lokaler på Austad i Drammen. På forhånd hadde Drammens Tidende mottatt flere tips om at det foregår aktiviteter i klubben som ikke hører hjemme i en fotballklubb for barn og ungdom. Camilla og Rune observerer og fotograferer derfor med stor interesse for detaljene. De opplever underveis at flere av de fremmøtte medlemmene trekker hettene over hodet og ikke ønsker å bli fotograferte.

Saken om årsmøtet blir publisert samme kveld på dt.no.

På morgenmøtet dagen etter er Fjell-saken tema. Og særlig bildene i saken. Flere av redaksjonens medlemmer lurер på hva slags bilder og symboler som henger på veggene i klubbhuset. De så ikke umiddelbart ut til å være knyttet til fotball. Etterhvert lurер flere lesere i kommentarfeltet på det samme; hvem er personene på veggene i klubbhuset? Vi bestemmer oss for å undersøke saken nærmere.

En dag senere mottar vi et tips og et debattinnlegg fra en leser - som skal vise seg å bli svært viktig i det videre arbeidet. Mannen, som senere ønsker å være anonym av hensyn til familien sin og dermed trekker debattinnlegget, har trålet internett og gjort noen av de samme oppdagelsene som vi er i ferd med å gjøre. Foruten Atatürk, grunnleggeren av det moderne Tyrkia, er bildene på veggene i klubbhuset til Fjell SK, av Devlet Bahçeli, lederen av det ultranasjonalistiske, nyfascistiske partiet MHP og det samme partiets grunnlegger, Alparslan Türkeş. Türkeş er også grunnlegger av MHPs uoffisielle ungdomsorganisasjon "De grå ulver" (På tyrkisk: Ülkü Ocakları som direkte oversatt betyr "Idealistenes samlingssteder", på folkemunne også omtalt som "Bozkurtlar", altså "De grå ulver"). De grå ulver var i mange år stemplet som en paramilitær organisasjon. Gruppas medlemmer har de senere år vært involvert i politisk motivert vold og kriminell virksomhet. På det samme DT-bildet, kan man i hjørnet se partiflagget til MHP. På et annet bilde, rett bak skulderen til idrettskretsens leder Roar Bogerud, kan man også se en innrammet plakate med tyrkisk tekst som sier: "Tyrkia for tyrkere --- bønneropet stilner ikke -- flagget faller ikke".

Karianne og Camilla blir enige om å samle mest mulig informasjon om disse organisasjonene, og deres tilstedeværelse i Drammen, og starter umiddelbart å lete etter flere kilder.

Samme dag tar Camilla kontakt med en tyrkisk-talende kilde hun kjenner og stoler på, som også hjelper til med å verifisere tipsene vi har fått inn. Allerede på dette

tidspunktet blir vi advart om at "ulvene" kan være farlige mennesker og vi kjenner et lite snev av uro. Men vi er for nysgjerrige. Via denne kilden får hun kontakt med ytterligere en kilde, som er behjelpelig med informasjon. Camilla tar også kontakt med PST for å forhøre seg om deres kjennskap til og syn på organisasjonen De grå ulver og om de kjenner til at de er etablert i Drammen. PST vil ikke uttale seg om saken og vil ikke bekrefte om de kjenner til at organisasjonen eksisterer i Drammen.

ARBEIDET FREM TIL FØRSTE SAK:

I løpet av kort tid sitter vi med enorme mengder informasjon om "ulvenes" historie generelt og ulvene i Drammen spesielt. Foreningen i Drammen kaller seg på norsk "Drammen Tyrkisk Kulturforening", men på tyrkisk viser det seg at de bærer ulvenavnet: "Drammen Ülkü Ocagi", samt at de har en ulende ulv i logoen sin - slik alle andre ulveforeninger rundt om i verden også har.

Foreningen i Drammen har avholdt konserter med MHP-logoer og ulveflagg langs ribbeveggene på Fjell skole og på Galterud. En artist som flere steder omtales som høyreekstrem har vært på besøk. Det er bilder fra seminarer der deltakerne gjør det kjente ulvetegnet med hånden. Konsertopptak ligger ute på Youtube. Og lederen av "kulturforeningen" i Drammen, Abdullah Karaboyun har lagt ut bilder av seg selv der han gjør ulvetegnet foran en restaurant i Drammen. All tekst er dessverre på tyrkisk.

Det spesielle er at «kulturforeningens» leder er medlem av Drammen Sp og sto på listen ved forrige valg. Det gjorde også en annen Sp-politiker som etter alt å dømme er en av «ulvene», Tayfun Candogan. Han er en av de tyrkiske mennene som har "liket" gruppa på facebook, han dukker opp som tidligere leder på google-søk og han er administrator for to Facebook-grupper som heter MHP-Norvec, en åpen og en lukket. Den samme Tayfun Candogan var Sps lokale overraskelsesmann ved kommunevalget i 2015. Mannen, som oppga Per Olaf Lundteigen som sin mentor, fikk æren for at Sp tok 6,7 prosent av stemmene i bydelen Fjell og kapret sin første plass i bystyret på 17 år. Han var også 1. vara til bystyret.

Camilla er fortsatt svært opptatt med Fjell SKs situasjon og bruken av offentlige idrettskroner. Til vår frustrasjon gjør det at vi ikke kan bruke mye tid på Fjell SK-oppfølgingen om de grå ulver og MHP i begynnelsen. Vår observante leser og tipser begynner å bli utålmodig og møter en dag opp i resepsjonen for å spørre hva som skjer. Vi tar et kort møte med ham og prater gjennom saken, forteller litt om hva vi har gjort og hva vi planlegger å gjøre, men forklarer også at vi har et stort arbeidspress og at det kan ta litt tid.

Senere på dagen møter Karianne førsteamanuensis Dag Einar Thorsen i forbindelse med et foredrag hun holder om DT og debattinnlegg for nyansatte på Høgskolen i Sørøst-Norge. Thorsen har skrevet doktoravhandling om anti-totalitær tenkning i det tjuende århundret og kjenner Tyrkia og Midtøsten godt. Det skal vise seg å bli et nyttig bekjentskap.

Vi leser flere engelskspråklige artikler om temaet, samtidig som vi generelt leser oss opp på tyrkisk politikk og nyere tyrkisk historie. Karianne tar kontakt med nevnte Thorsen og Tyrkia-ekspert og redaktør av tyrkiskpolitikk.no, Morten Myksvoll, for å få en vurdering av utenforstående tyrkiakjennere av noen av opplysningene vi nå sitter på. Ettersom det finnes såpass mange med tyrkiske røtter i Drammen, skriver vi i DT fra tid til annen om tyrkisk politikk, men MHP og ulvene kan vi lite om. Begge ekspertene er raske med å melde tilbake at de mener at innholdet vi sitter på er interessant. De mener også at debattinnlegget fra vår leser, det som nå er trukket og blitt bakgrunnsinformasjon, for en stor del holder seg godt innenfor det som er etablert og kjent kunnskap om MHP og De grå ulver. Vi mener nå at vi i sum snart har det vi trenger for å ta de første telefonene, og at vi har både bakgrunnskunnskap og stoff nok til å omtale MHP og Ulvene i Drammen uten å trå feil. Begge ekspertene peker på at en by som Drammen, med et kurdisk miljø av en viss størrelse, bør være bevisst på denne organisasjonens tilstedeværelse, da dette er to grupper som absolutt ikke går godt sammen. Det er ferske eksempler på det fra Sverige.

Vi tar kontakt med en kilde vi stoler på som har god kunnskap om det tyrkiske Drammen. Vi synes det er rart at vedkommende aldri har nevnt MHP og ulvene. I begynnelsen prater kilden seg vekk fra det og bagatelliserer det hele. Etter en lang, og ganske tung, samtale, erkjenner vedkommende til slutt at han godt vet at MHP og De grå ulver fins i Drammen. Han bekrefter også at de to Sp-politikerne er en del av både MHP og ulvene.

“De har vært i Drammen i 30 år. Det er ikke noe nytt”.

Kilden blir nå opptatt av å formidle at MHP ikke er like ytterliggående som før og at organisasjonen De grå ulver likeledes var mye farligere. Vi skriver om dette “minst 10 år for sent”, mener han. Konfrontert med de to statsviternes tanker om dette, modererer kilden standpunkt igjen og sier seg enig i at MHP og De grå ulver i en gitt situasjon kan utgjøre en trussel, ikke minst mot personer med kurdisk opphav og engasjement, selv om de kanskje ikke gjør det akkurat nå.

«Men du må aldri sitere meg på dette. Ok? Ingen må vite at jeg har sagt det.»

Samtalen gjør oss ikke mindre nysgjerrige. MHP og De grå ulver utgjør knapt noen trussel mot noe og er “gammelt nytt”, men allikevel sitter sannheten veldig langt inne. Kilden virket svært engstelig for å bli assosiert med denne saken.

SENTRALE PROBLEMSTILLINGER

Det er ikke ulovlig å flørte med fascistisk tankegods i Norge. Det er fullt lovlig å være engasjert i et høyreekstremt tyrkisk parti i Norge. I Tyrkia er MHP et stort, etablert parti. Vi har tidligere publisert flere artikler og kommentarer i DT om hvordan tyrkere i Drammen i stor grad er engasjert i livet i hjemlandet, mange befinner seg mer mentalt i Tyrkia enn i Drammen. Det er altså som forventet at tyrkiske politiske

preferanser finnes igjen i det tyrkiske Drammen. Det er når du overfører tankegodset til en norsk kontekst at det blir interessant. Vi tegner opp tre problemstillinger:

- 1. Hva gjør ultranasjonalistiske symboler i en sportsklubb som markedsfører seg som en uttalt integreringsklubb med vekt på barne- og ungdomsfotball?**
- 2. Hva gjør to tyrkiske ultranasjonalister i Drammen Sp? Hvordan er disse to politiske ståstedene forenlige? Er Drammen Sp klar over at deres medlemmer etter alt å dømme rekrutterer Sp-velgere blant tyrkiske ultranasjonalister? Som alle våre tyrkiske kilder bekrefter: Så å si alle tyrkiske drammensere kjenner til dette.**
- 3. Hvordan er det mulig at en paramilitær, høyreekstrem ungdomsorganisasjon med en voldelig historie har vært etablert i Drammen i 30 år uten at det er alment kjent og uten at vi noen gang har skrevet om det? “De grå ulver” var tross alt involvert i blodig alvor og politisk uro i Sverige helt nylig. Grappa står på tyske myndigheters liste over ekstreme organisasjoner som overvåkes tett.**

KONFRONTASJONER/INTERVUER:

Vi begynner der det startet, med spørsmålet om MHP, De grå ulver og Fjell SK. Ettersom hele Fjell SKs styre nylig er byttet ut, er det den nye lederen, Erkin Tasdelen, som svarer på henvendelsen da Camilla ringer. Tasdelen sier at kjellerlokalene der det ekstraordinære årsmøtet ble holdt, er leid ut til “Drammen tyrkisk kulturforening”, og at det overhodet ikke finnes noen kobling mellom Fjell SK og denne foreningen. Han sier også at han ikke kjenner til om kulturforeningen i virkeligheten er en «ulveforening», og hevder det er helt tilfeldig at det er nettopp denne foreningen som er leietakere i kjelleren:

– Dette er kun business. De var først ute, rett og slett. Men om noen andre vil leie hos oss, og for eksempel henger et kors på veggen, er det helt ok for oss, sier han.

Camilla ringer så Abdullah Karaboyun, leder av Drammen Ülkü Ocagi/ Drammen Tyrkisk Kulturforening . Hun spør ham om bildene på veggene og partiflaggene til det fascistiske partiet. Karaboyun avviser at de har noe med MHP og De grå ulver å gjøre og sier at de kun er en kulturforening for tyrkisk kultur. Han ber om å få svare litt senere, fordi han er på jobb. Han sender samme kveld en epost der han blant annet skriver:

«Vi er en sosial forening. Vi har respekt til norsk lov. Vi betrakter oss som en del av det norske samfunnet. Vi er sterkt imot fascisme og alt slags diktatorisme. Mange av våre medlemmer har en tilnærming til det politiske partiet MHP. MHP er en lovlig parti i Tyrkia, derfor har vi MHP-emblemer i vår forening. Men har ingen direkte forbindelse med partiet».

Han avviser hele eksistensen av en «ulveforening»:

«Det finnes ingen organisasjon som heter grå-ulvene. Grå-ulvene er en mytologisk symbol i Tyrkia. Derfor liker noen av våre medlemmer å bruke denne mytologiske symbolet».

Den 15. november har vi rikelig bakgrunnsinformasjon, fakta og kilder som sier noe annet. Vi publiserer den første saken om MHP og ulvenes eksistens i Drammen: «Advarer mot tyrkisk fascistisk organisasjon i Drammen».

MHP, ULVENE OG SP:

Dagen etter tar vi kontakt med Tayfun Candogan, styremedlem og første vara til bystyret for Drammen Sp. Vi ønsker å få hans forklaring på at han står som administrator av de to Facebook-sidene «MHP-Norvec», en åpen og en lukket gruppe.

Han blir sint og skjønner ikke hvorfor vi skal skrive om dette. Han innrømmer at han stemmer MHP, men sier: «Er det forbudt? MHP er et lovlig parti». Han er sterkt uenig i at MHP er et fascistisk parti og at koblingene mellom ham og partiet er av offentlig interesse. Etter intervjuet sender han følgende sms til Camilla: «Hei. Jeg gir ikke lov for dere skal bruke den facebookside».

Den 17. november publiserer vi saken om at det finnes koblinger mellom to Sp-politikere i Drammen og et ultranasjonalistisk parti i Tyrkia.

TYRKISK SINNE OG OPPFORDRING TIL BOIKOTT:

I dagene som kommer stiger temperaturen. Candogan ringer Camilla og skjeller henne ut for å ha ringt lederen av Drammen Sp, Marianne Lundteigen, selv om han har sagt at hun ikke skulle gjøre det. Han truer med å anmelde Camilla og DT til politiet for rasisme. Samme dag dukker en tidligere straffedømt (blant annet dømt for å ha fremsatt drapstrusler) norsk-tyrker opp i redaksjonen og spør etter Camilla. Han er svært misfornøyd med DT, og mener avisen stempler alle tyrkere i Drammen som fascister. Han varsler at det vil komme reaksjoner fra det tyrkiske miljøet.

19. november mottar vi et tips fra en anonym tipser (anonym også for oss, e-postkonto er opprettet kun for å tipse oss) om at Ap-representant Havva Cukurkaya har oppfordret til boikott av DT i en lukket Facebook-gruppe for norsk-tyrkere og antyder at journalistikken i DT er styrt av gulenister. Oppfordringen er skrevet på tyrkisk, men vi får tilgang til denne oversettelsen:

«Kjære venner, jeg oppfordrer dere videre til å støtte avisen «dagsavisen fremtiden» ved å bli abonnenter. De skriver aldri noe negativt om tyrkerne. De prøver alltid å beskytte tyrkerne. Og for de av dere som abonnerer DT avisen, oppfordrer jeg til å

avslutte sine medlemskap. Nå har de (DT) tydelig klargjort sitt ståsted. Nå håper jeg dere innser hvem bakmennene er. Hver gang det er nyheter om «FETØ» skolene, så er målet å skyve fokuset over til de tyrkiske foreningene ved å øke de falske anklagene. Det de har gjort nå, er å svartmale oss, ved å trykke skolene deres «tettere til sine bryst».»

Grappa har på det tidspunkt 3422 medlemmer, mange av dem fra drammensdistriktet. Foruten Drammens varaordfører Yousuf Gilani, er det stort sett norsk-tyrkere vi kan gjenkjenne blant medlemmene. Gruppas to administratorer er også bosatt i drammensdistriktet. Vedlagt i e-posten ligger en skjermdump av Cukurkayas post. Tipser forklarer at han/hun ønsker å være anonym og forklarer sin motivasjon for å tipse oss på denne måten:

“Jeg er bekymret over at en bystyrerepresentant tar til orde for slike holdninger mot presse, som om pressen var noe som skulle knebles og protesteres mot. Cukurkaya viser disse nyhetene som om pressen i Norge bevisst agerer norsk-tyrkere. Dette skaper spesielt uheldig situasjon for den yngre generasjonen. Hun har mye innflytelse i det tyrkiske miljøet og bidrar til å spre usunne holdninger i det miljøet i Drammen.”

Vi publiserer sak etter å ha fått gjort to kontroll-oversettelser en sak om Cukurkayas boikott-oppfordring. Drammen Ap ber Cukurkaya trekke tilbake uttalelsen eller vurdere sitt medlemskap i partiet.

SP VELGER Å SE BORT FRA DTS ARTIKLER:

Når det gjelder Sp og Candogan, skjer det motsatte. Vår Facebook-dokumentasjon, Tayfuns egen bekreftelse på at han stemmer MHP og statsviternes beskrivelser av partiet har ikke gjort noe inntrykk på styre og stell i Senterpartiet. Tvert i mot, etter først å ha slått fast at Sp-verv var «uforenlig» med slike sympatier, gjør Sp helomvending i dagene etterpå. Candogan får fortsette med full støtte, han møter sågar opp i bystyret som vara-representant i det historiske første møtet mellom folkevalgte i Drammen og Svelvik 23.11. Dette til tross for at hele Facebook-profilen til Candogan og google-søk flommer over av tyrkisk-språklig dokumentasjon på at mannen både har vært aktiv i «De grå ulver», fortsatt identifiserer seg med dem og at han er en ivrig MHP-forkjemper, hevder Sp at de har gjort «grundige undersøkelser» som viser det motsatte.

For oss er dette absurd å være vitne til. Når vi snakker med våre anonyme, tyrkiske kilder som sier det motsatte, stiller vi dem til slutt det faste spørsmålet: “Hvor mange tyrkere i Drammen vet at Candogan er MHP og De grå ulver?”.

Vi får disse svarene:

“Alle vet det.”

“99 prosent.”

“Det er noe alle vet.”

Det er vårt klare inntrykk at vi her har å gjøre med to parallelle verdener med to parallelle virkelighetsforståelser, en tyrkisk og en norsk, og at enkelte politisk engasjerte mennesker kan vandre ubesværet mellom disse to verdenene. I full offentlighet kan de erklære en sannhet i den ene verdenen, og en totalt motsatt sannhet i den andre. Og det er helt greit. Rundt 3000 drammenstyrkere forholder seg helt stille. Det politiske drammenssamfunnet likeså. Denne doble stillheten, både fra minoritetsmiljøet og det politiske Drammen, er på mange måter en gjentakelse av de journalistiske erfaringer vi og kolleger har gjort tidligere, for eksempel i tidligere saker om Det islamske kultursenter tidlig på 2000-tallet, to runder med saker om «Islam-SFO» i 2002 og 2009, og i kritiske saker knyttet til Drammen Innvandrerråd i 2008. Det er som om ingen bryr seg.

Vi har underveis vært opptatt av å verne enkelt-personen Candogan i vår dekning. Han har vært svært sint i de telefonsamtalene med Camilla, han sier mye som ikke fremstår spesielt gjennomtenkt og han har ikke et sterkt norsk språk. Han har ikke gjort noe ulovlig og han synes ikke å ha noen særlig kunnskap om hvordan journalistisk arbeid utføres og presenteres. Vi har ikke noe ønske om å eksponere ham mer enn nødvendig for å få frem det som vi mener er av samfunnsmessig interesse: Hans politiske dobbeltrolle. Vi har valgt å utelate noen av de sinteste situasjonene og holdt oss til det som var saklig og forståelig og samtidig svarte på det vi lurte på.

Kanskje har vi vært så forsiktige at vi har tilslørt sannheten?

For oss er det Senterpartiets relasjon til ham som er av størst journalistisk interesse. Tayfun Candogan er en mann som flere medlemmer av Sp, også stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, har arbeidet tett sammen med og gått fra dør til dør sammen med på Fjell. Har de aldri skjønt, sett eller lurt på den parallelle politiske aktiviteten hans som fløt relativt åpent på Facebook og på internett for øvrig? For oss fremstår det hele som om sentrale folk i partiet, både lokalt og sentralt, nå velger å se bort fra faktum.

Det gjør oss litt irriterte at vi muligens har tatt for lett på dokumentasjonen i første runde. Vi har fra før av fått tips om at Candogan har vært offisiell valgvalt for MHP, at det finnes et dokument som beviser det og at De grå ulver - altså kulturforeningen i Drammen var aktiv i valgkampen for MHP, arrangerte busser til valglokalene for MHP etc. Det er mange nettspor vi ikke har forfulgt. Candogan har en fyldig Facebook-profil. Han er (inntil nylig) venn med oss på Facebook. Mens Camilla jobber videre med Sp, kulturforeningen og gjør intervjuer, fungerer Karianne som en researcher. Hun er uansett godt inne i saken og trenger bakgrunnsinformasjon for å skrive kommentarer og ledere. Vi kan ikke fylle på med flere journalister. Det at Camilla og Karianne bruker så mye tid på dette, går allerede ut over kolleger i en hverdag der alle må levere for å holde DT-hjulene i gang. Dette er ikke de mest leste

sakene i DT, selv om de er brukbart godt lest digitalt. Men det er bred enighet i redaksjonen om at dette er viktige saker og vi ønsker ikke å gi oss så lenge det er lange, løse tråder igjen.

OPPTAKTEN TIL SAK NUMMER TO OM SP OG MHP OG ULVENE:

I løpet av et døgn kartlegger vi Candogans interesser på Facebook de siste årene. Vi sorterer og tar skjermdumper av alle MHP og «ulvesamfunn» han er medlem av eller følger på Facebook. Etter hvert går vi nitidig gjennom Candogans fyldige profil med statusoppdateringer. Vi scroller og tar skjermdumper av alt som ser ut til å handle om MHP og ulvene.

Tålmodigheten blir vår beste venn - og den gir resultater i løpet av 24. og 25. november. Natt til 25. november finner vi et bilde Tayfun har lagt ut av seg selv ved siden av en ulv som uler mot månen med en følgetekst på tyrkisk. Vi finner også flere relativt ferske poster og dialoger på FB der Candogan, mens han var nestleder i Drammen Sp og drev politisk arbeid for Sp, hyller MHPs leder, Devlet Bacheli, som sin store leder, samt innlegg der han forsvarer dødsstraff. I nattens mulm og mørke finner vi til slutt, på en FB-post fra det tyrkiske (og norske) valgåret 2015, at Candogan har lagt ut et bilde av et dokument som ser nøyaktig ut som det vi ble tipset om. Det ser offisielt ut og det ser ut som det handler om valg og MHP/den tyrkiske stat. Datoen ser ut til å stemme. Det betyr, hvis det er det vi tror, at vi nå kan dokumentere at Candogan var engasjert av MHP i forkant av valget, at han var for dødsstraff i Tyrkia og støttet De grå ulver samtidig som han drev valgkamp for Sp, stekte vafler på Bragernes Torg og var ulvemotstander i Norge.

Morgenen etter kaster nyhetsredaktør Alf Petter seg over telefonen for å få tak i en dyktig, autorisert tolk som kan oversette for oss samme dag. Tolkens oversettelser bekreftet at dokumentene omtaler Candogan som valgvalt og partimedlem av MHP. Mannen som knapt en uke i forveien erklærte i et leserinnlegg at han ikke "har hatt eller innehar noen forbindelse til MHP eller noen av deres underorganisasjoner".

Vi får også statsviter Dag Einar Thorsen til å se på materialet, og han konkluderer med at av alle de over 50 "ulvesidene" Candogan følger på Facebook, er det interessant at flere av dem er i konfliktområder, i andre land og områder der ulvene er involvert i borgerkrigslignende konflikter.

Da vi omsider blir ferdige med å sortere og forstå materialet, tidlig ettermiddag, tar vi kontakt med Candogan og forsøker å nå Sps generalsekretær Knut Olsen igjen. Candogan svarer først ikke. Fra Sp sentralt er det helt stille. Ingen tar telefonen, ingen svarer på sms. Drammen Sp henviser til Sp sentralt. Vi begynner å bli engstelige for deadline. Dette er ikke sak vi kan publisere uten at det blir gitt skikkelig rom for tilsvar. Vi har satt av sider til saken, og Alf Petter varsler tidlig desksjef om at det kan bli over.

Ettersom vi har benyttet oss mye av kunnskapen til statsviterne Thorsen og Myksvoll, føler vi på en slags kildeslitasje. Vi passer derfor på å få kommentarer fra en statsviter til, som til nå ikke hadde hatt noen befatning med sakene. Den første vi tar kontakt med trekker seg etter et uformelt intervju på telefon der han blant annet uttaler følgende om Senterpartiets avgjørelse om å støtte Candogan videre: «Er det mulig å være så naive?». Vedkommende sier nei til å bli sitert i saken, og oppgir at det ikke er anledning til å sette seg inn i materialet vi har sendt ham (alle de publiserte sakene i DT så langt). Per SMS svarer han: «Dette er farlige folk, og jeg har ikke kapasitet til ordentlig sitatsjekk». Heldigvis svarer statsviter ved Universitetet i Oslo, Joakim Parslow, ganske raskt og vi kan bruke ham som en ny kilde.

Da Camilla omsider oppretter kontakt med Candogan, er han sint og legger på. Det gjør oss urolige. Igjen: Her er det språklige barrierer som gjør at vi ikke føler oss sikre på at han har forstått hva saken handler om. Vi diskuterer en stund, utsetter deadline, og bestemmer at nyhetsredaktør Alf Petter Øverli skal ringe Candogan. Kanskje vil en ny stemme, en autoritet, gjøre at Candogan lytter. Det gjør han. Ikke bare vil han snakke med oss, han er villig til å komme til oss i redaksjonen med det samme. På den måten får vi gjennomgått all dokumentasjonen med ham i ro og mak. Karianne og Camilla er begge tilstede. Vi viser ham all dokumentasjonen vi har, gjennomgår våre oversettelser og diskuterer materialet. Vi forklarer også grundig vår rolle og får for første gang gjennomført et skikkelig intervju. Vi endrer også ordbruken noe etter samtalen med Candogan, for eksempel oversettelsen av ordet «valgvakt», som han ønsker skal være «urnevakt», som vi etter hvert kommer frem til nok er en mer korrekte oversettelse. Før Candogan går, oppsummerer vi intervjuet sammen med ham og leser opp de svarene hans vi ønsker å bruke.

Sp er det verre å få svar fra. Det ender med at nyhetsredaktøren må på banen igjen. Via en telefon til Per Olaf Lundteigen svarer omsider generalsekretæren. Vi må utsette deadline på papiravisen flere ganger den kvelden. Desksjef Thore Alnes sitter hjemme og tegner ut sidene helt opp mot det som er absolutt siste frist, nærmere midnatt.

SAKEN ER UTE:

Dagen etter publiserer vi saken om at Candogan var urnevakt for MHP ved den tyrkiske ambassade i Oslo ved valget sommeren 2015. Vi dokumenterer videre hans mange, åpne relasjoner både til MHP og De grå ulver. Saken er også oppslag i papiravisen.

EPILOG:

Denne saken blir vårt siste oppslag om Candogan, grå ulver og “kulturforeningen”, med unntak av den refererende nyhetsoppfølgingen som fulgte. Selv om vi stadig mottar flere tips og selv kommer over mer informasjon, velger vi å sette punktum her. Vi har fått frem det vi mener er viktig. Vi mener at privatpersonen Candogan har fått

nok medietrykk nå, oppfølgingen vår handler mest om Sps håndtering. Det andre Sp-medlemmet er mindre sentralt i partiet, vi lar det ligge. Det var journalistisk fristende å følge Drammen MHP og ulvenes nettverk videre ut i Europa og mot Tyrkia, men vi har ikke kapasitet til det. Vi kommer stadig over nye filmer og videoer som ligger åpent ute på youtube som helt tydelig knytter "kulturforeningen" i Drammen til MHP og ulvene, både gjennom konserter og i den tyrkiske valgkampen. Camilla sporer også opp en norsk Facebook-side for De grå ulver som tilsynelatende er administrert av en kjent norsk nynazist, uten at vi rekker å følge det sporet videre. Vi tipser imidlertid journalister i andre medier. Mye av det vi sitter på er spor som fører oss vekk fra Drammen, og dermed Drammens Tidende. Det er på tide å trappe ned og la andre sette dagsorden i sakene om Sp, Candogan, Cukurkaya og Ap.

Vi sitter tilbake med det som opprinnelig var problemstilling nummer tre: Hvordan kan så mye informasjon være kjent for så mange drammenstyrkere, men helt ukjent for de fleste andre? I løpet av tiden vi jobbet med ulve-sakene, MHP i Norge og Senterpartiet i Drammen, opplevde vi sterkere og sterkere at det hersket en sterk sosial kontroll i store deler av det tyrkiske miljøet i Drammen. Folk var redde. De turte ikke å snakke med oss. Om de snakket med oss måtte vi love på tro og ære at det de fortalte forble anonymisert. Til å begynne med skjønnte vi ikke helt hva de var redde for, men vi så gjentatte ganger at kilder vi snakket med sa en ting «offentlig», og noe annet enten «off record» og/eller innad i det tyrkiske miljøet.

Etterhvert tegnet det seg et bilde: Folk var livredde for å bli oppfattet som Gülen-sympatisører, ettersom Fetullah Gülen var utpekt som den ansvarlige bak kuppet i Tyrkia i sommer. De var til og med redde for å bli stemplet som Erdogan-motstandere, i frykt for represalier både fra miljøet, men også fra myndighetene i Tyrkia. Vi hørte rykter om at det foregikk en registrering av gülen-tilhengere blant norsk-tyrkere i Norge, at det kunne være vilkårlig hva som gjør at noen havnet på "listen" som ble rapportert til tyrkiske myndigheter. Så hørte vi et intervju med tidligere ordfører i Drammen, nå stortingsrepresentant for Ap, Lise Christoffersen på NRK Buskerud, der hun snakker om splittelsen i det tyrkiske Drammen med utgangspunkt i våre saker. Hun nevnte her at hun hadde fått en rekke henvendelser fra engstelige drammensere med tyrkisk bakgrunn. Vi ringte henne straks for å gjøre en oppfølgingssak. Lise Christoffersen er medlem av Europarådet og har god kunnskap om situasjonen i Tyrkia. Hun har også et stort kontaktnett i Drammen. Christoffersen har tatt opp den betente situasjonen i Tyrkia, samt at den ser ut til å spre seg til blant annet Oslo og Drammen, i Europarådet uten å bli beroliget, og vil ta det opp på nytt ved første anledning.

I etterkant av intervjuet med Christoffersen blir vi kontaktet av flere av dem som mener det foregår en slik registrering i Drammen. De sier at "alle vet det". Stemningen blant norsk-tyrkere er tykk av frykt, sier en kilde. Familier splittes. Folk frykter for å reise til Tyrkia der enkeltpersoner opplever at de «står på listen» og får passet inndratt. Den ene norsk-tyrkiske kilden tør verken snakke med oss «on-

record» eller like noen av sakene våre på Facebook av frykt for represalier. Kilden går etterhvert med på å stille til et anonymt intervju. Uken etter møter Camilla tilsammen syv norsk-tyrkere som har tatt kontakt. Etske vurderinger rundt bruk av anonyme kilder, samt organisering av et møtested og tidspunkt gjør at det tar litt tid før møtet finner sted.

Camilla deltar også på seminaret “The human rights-situation in Turkey and the way forward” i regi av Amnesty, i Oslo, for å knytte til seg flere kilder samt få mer kunnskap og informasjon om situasjonen Tyrkia.

I løpet av denne tiden intervjuer vi også Per Olaf Lundteigen. Han er ikke spesielt interessert i å snakke om sitt kjennskap til Tayfun Candogan, og viser til generalsekretæren i Sp som skal uttale seg om “Candogan-saken”. Han vil derimot gjerne problematisere og la seg intervju om dobbelt statsborgerskap og utfordringer knyttet til dette. Lundteigen mener at statsborgerskap i flere land kan føre til lojalitetskonflikter, og at man derfor må være forsiktig med å liberalisere reglene.

Vi spør ham også om et bilde vi kommer over, av nevnte Candogan og Lundteigen i klubbhuset til Fjell SK, der det hele startet. På Facebook omtaler Candogan det som et “politisk seminar i Fjell SK”. Dette var i valgkamptider, høsten 2015, og bildet viser en smilende Lundteigen, Candogan og representanter for Fjell SK.

- Jeg husker ikke så mye fra det møtet, sier Lundteigen, men mener bestemt at han ble invitert av Candogan.
- Vi pratet og drakk te. Jeg kan ikke huske at vi snakket om politikk.

METODER:

Skjermdumper, tråling av sosiale medier og tyrkiske nettsteder:

Veldig mye av arbeidet vi gjorde med denne saken handlet om å ta skjermdumper, både av vanlige nettsider, Facebooksider/grupper og debatter, og kartlegge medlemmer. Så fort vi begynte å skrive om ulvene og MHP, forsvant sidene fra nettet. Både den åpne og den lukkede Facebook-gruppen Drammen Ülkü Ocagi og de to MHP-Norvec-sidene ble borte så fort de ble omtalt (“kulturforeningens” side ble åpnet på nytt i desember, da ting hadde roet seg). Det var vanskelig å forstå alt materialet med en gang, ofte forsto vi først betydningen av dokumentasjonen litt senere, når vi hadde bedre oversikt.

Ettersom så å si all informasjon var på tyrkisk, slet vi en del med å henge med.

Veldig mye informasjon, spesielt dokumentasjonen på Candogans tilknytning til MHP fant vi gjemt langt tilbake i tid på hans Facebook-side. Der var det så mye info at den eneste metoden vi fant var scrolling, det vil si: Tålmodighet. Så måtte vi, ved hjelp av litt enkel google translate forsøke å skille det virkelig interessante fra det mildt

interessante, ettersom det var begrenset hvor mye tekst vi hadde tid og råd til å få oversatt.

Det var stadig en utfordring at oversettelsene våre ble utfordret, og Facebook-kommentarer ble endret underveis, slik at vi fikk en ny versjon å forholde oss til etter at vi hadde fått oversatt den første.

Oversettelser og tolkninger

I vårt neste liv skal vi ta tyrkisk som valgfag på skolen! Ettersom mange av oversettelsene vi viderebrakte ble utfordret, og en oversettelse ikke har en fasit, hadde vi etter hvert minst to oversettelser av alle tekster vi publiserte og omtalte. Vi brukte her flere kontakter, en venn-av-en-kontakt-som-hadde-vært-tolk, en kilde vi stolte på, en skjønnlitterær oversetter som en kilde kjente, og til slutt hyret vi altså inn en autorisert tolk. Vedkommende måtte ikke ha slekt eller venner i Drammen. Det gjorde forespørselen litt vanskelig, men til slutt fant Tolkeportalen en mann på andre siden av Østlandet som var villig til å ta kjøreturen med det samme. Tolken hadde kun tillatelse til å oversette muntlig, så vi løste det ved at vi leste opp de tekstene vi mente var mest interessante, han oversatte muntlig og vi skrev ned. Tolken ba om å få være anonym. Dette var den måten vi kunne gjøre det på i farten som var forsvarlig og innenfor økonomiske rammer vi kunne forsvare. I tillegg fikk vi oversetter-forfatteren til å se på de to mest sentrale dokumentene for å kvalitetssikre oversettelsene.

Anonyme kilder

Vi brukte svært mange timer, på messenger, på SMS, på telefonen og ved kafébord for å komme inn i denne saken. Det tok mye tid, og i de mest intense ukene her jobbet vi morgen, middag og kveld. Kildepleien, det å vinne kilders tillit, var helt avgjørende for å komme inn i et svært lukket miljø der mange var skeptiske til oss. Ta for eksempel den lukkede Facebook-siden for norsk-tyrkere der Cukurkaya delte sitt innlegg med 3400 medlemmer. Flere medlemmer av redaksjonen ber om å få å bli medlemmer av den lukkede Facebook-gruppen, men ingen av oss ble akseptert til tross for at det på beskrivelsen på siden står at den er *“ment som et parti-politisk og religiøs nøytral ...plattform beregnet hovedsaklig for personer med norsk-tyrkisk bakgrunn, men hvor også alle andre som ønsker det kan møtes og snakke sammen ...”*. Karianne skrev til en av administratorene og forklarte hvorfor vi ønsker medlemskap og ber om en begrunnelse for at vi holdes utenfor. Vi har aldri fått svar.

Vi hadde etter hvert flere kilder som var medlemmer av gruppen, inkludert en viss identitet også er ukjent for oss, som delte informasjon med oss, og som vi kunne spørre om informasjon når vi trengte det. På den måten fikk vi etter hvert flere skjermdumper fra siden og vi kunne få bekreftet at innlegg fortsatt lå ute.

Ettersom det kan være enkelt for utenforstående norsk-tyrkere i Drammen å gjette seg til hvem vi snakket med, f. eks. våre venner på Facebook, skribenter i DT og

hyppig brukte intervjuobjekter, var det enkelte potensielle kilder vi bevisst IKKE tok kontakt med, rett og slett for å beskytte dem og la dem slippe å bli involvert. Selv om mange nok vil mistenke dem for å være våre kilder, har de i alle fall den beskyttelsen at vi aldri tok kontakt med dem.

ETISKE PROBLEMSTILLINGER OG UTFORDRINGER UNDERVEIS:

Beskyldninger om sverteskampanje fra DT:

Som journalister på en sak som lokalmiljøet har praktisk talt null kunnskap om og det politiske Drammen virket mildt sagt uinteressert i, var det uunngåelig at vi tidvis følte oss som kampanje-journalister i den forstand at vi så ut til å være de eneste som så på dette som svært interessant materiale. Da måtte vi jo se oss i speilet både en og to og tre ganger og spørre: Er vi på ville veier her? Når vi legger ut i det vide og brede med det vi anser som solide og troverdige skriftlige og muntlige kilder, men Sp og det som er av lokale politikere trekker på skuldrene, er det ikke til å unngå at vi får en ekkel følelse av "å rope ulv". Takket være engasjementet og fagkunnskapen til fagfolk som Dag Einar Thorsen og Morten Myksvoll, klarte vi å holde trykket oppe samtidig som vi mener vi klarte å bevare en balanse i sakene vi skrev. De to ga mye av sin tid og var svært hjelpsomme og tilgjengelige.

Vi har, etter flere kritiske saker som gjelder det tyrkiske miljøet i år, opplevd at mange drammenstyrkere ser på oss som tyrkisk-fiendtlige. Artikler om islam-SFO og det tyrkiske valget provoserte drammenstyrkere både i 2015 og tidligere i 2016. Vi bestemmer oss tidlig for at vi ikke skal fråtse i bilder av drammenstyrkere som gjør ulvetegn på konsert på Galterud. Ingen av disse kildene har gjort noe ulovlig og de er privatpersoner på konsert eller ute med venner. Journalistikken skal være balansert og spørrende. Vi skal holde oss til de overordnede problemstillingene, i første runde Fjell SK, deretter skal vi følge sporene til Drammen Sp. Vi skal være lokalavisen for alle drammensere, det at vår journalistikk fremstår for så mange drammensere som fiendtlig var noe vi måtte være bevisste på. Det ble ekstra viktig for oss at sakene skulle presenteres edruelig og balansert, og at kommentarene til Karianne skulle sette sakene inn i en politisk og samfunnsmessig kontekst i håp om at leserne forsto hvorfor vi laget journalistikk på dette. Dessverre opplevde vi at mange drammenstyrkere uttalte seg kritisk og bastant uten å ha lest artiklene våre, mye på bakgrunn av det de hørte fra andre.

Heldigvis mottok vi også anonyme, tyrkiske heiarop underveis. Ulike stemmer skrev og meldte oss at de måtte være anonyme, men takket oss for at vi tok opp temaet og oppmuntret oss til å gå videre. Det var viktig for vår motivasjon.

Det var tidvis vanskelig at vi hadde så få lokale, tyrkiske stemmer som uttalte seg "on record" fra det tyrkiske miljøet og med den totale politiske stillheten i Drammen. Etter hvert brukte vi Myksvoll, og særlig Thorsen, så mye at vi følte på en form for kildeslitasje. Vi fikk derfor førsteamanuensis ved Universitetet i Oslo Joakim Parslow,

på banen som en fersk åpen kilde. Underveis fikk vi også drahjelp og bakgrunnsinfo fra Einar Wigen (tyrkiaekspert og postdoktor ved Universitetet i Oslo). Vi etablerte også en nyttig Twitter-kontakt med en engelsk frilansjournalist basert i Kairo, Tom Stevenson, som hadde skrevet en større sak om "de grå ulver" i forbindelse med Syria-konflikten, dette for å få et blick på organisasjonen og vinklene våre utenfra.

Å bli koblet opp mot Hege Storhaug og HRS:

15. november klokken 11.57, midt i vårt arbeid med å skrive ferdig første sak, publiserer Hege Storhaug og HRS denne saken:

<https://www.rights.no/2016/11/fascisme-apenbarer-seg-i-drammen/>

Den ser ut som en blåkopi av all informasjonen vi først mottok som debattinnlegg. Mye er publisert på denne bloggposten, bilder fra konserter, møter og alt sammen. Kariannes første tanke er at en av statsviterne vi kontaktet og stolt på har en eller annen relasjon til Hege Storhaug/HRS og har lekket materialet. Vår kilde Morten Myksvoll sender oss en lenke til HRS og lurert på hva som skjer med saken vår. Etter hvert melder vår nyttige kilde, innleggsforfatteren, seg. Det viser seg at han kvelden i forveien ble utålmodig fordi vi brukte lang tid og tok kontakt med Hege Storhaug i håp om at hun kunne tilføre saken noe. Vår kilde er dypt frustrert over det som har skjedd etterpå. All informasjon ligger nå ute uten noen journalistisk behandling, han er ikke kreditert og han forteller oss at han var tydelig overfor Hege Storhaug og HRS på at dette var informasjon som var ment for Drammens Tidende. Han er lei seg og angrer på henvendelsen..Han forteller oss at han gir seg etter at Storhaug har lagt til denne halen på innlegget sitt: *"Rights.no takker for tips om disse forholdene i Drammen."*

Nyhetsredaktør Alf Petter Øverli, Karianne og Camilla tar et raskt møte. Vi må avgjøre hvordan vi skal håndtere det at HRS har saken ute. Skal vi droppe vår sak? Storhaug-bloggen spres i sosiale medier. Selv om ikke mange av våre lesere oppfatter det, vil det være en del lesere som vil tro at vi, når vi publiserer etterpå, har basert vår sak på HRS. Vi bestemmer oss for å fortsette som om vi aldri hadde sett HRS sin sak. For det første leses ikke HRS-bloggen av mange nok mennesker i drammensdistriktet til at den vil dominere bildet. For det andre er ikke sakene der journalistisk behandlet, men er en del av en lang, ensidig og kritisk blogg-tekst. Vi ønsker ikke henvise til en sak som ikke har noen betydning for våre journalistiske valg og som vi synes er både spekulativ og bryter med Vær Varsom-plakaten på flere punkter. Vi skjønner at en del mennesker nå vil koble våre saker til HRS, men det får vi bare leve med.

På et tidspunkt krediterer Dagsavisen Fremtiden Hege Storhaug og HRS for vår avsløring av koblingen mellom Sp og de grå ulver. Den saken gravde vi frem og publiserte, men Storhaug omtalte den siden. Her ser vi hvordan Storhaugs første sak også kompliserte bildet for våre journalistkolleger i Dagsavisen.

Mer om anonyme kilder:

Det var rett og slett plent umulig å få særlig mange drammens-tyrkiske stemmer til å uttale seg oppriktig og utbroderende “on record” om MHP og De grå ulver. Og om Gülen-kartleggingen, som ble en oppfølgings sak. Det vil si, de som var villige, var tydelige på at de hadde en annen versjon “off record”. Dermed gikk vi for “off record”, det var tross alt sannheten vi var ute etter. På overflaten kunne det se rart ut, nesten som om vi ikke intervjuet noen med tyrkisk bakgrunn. De vi intervjuet “on record” var utelukkende kritiske eller bagatelliserende. Vi forsto etter hvert at den ekstremt betente politiske situasjonen i Tyrkia, og den sosiale kontrollen i et tyrkisk Drammen der alle kjenner alle, gjorde det svært vanskelig for selv outsiders å si noe høyt. De fleste har dobbelt statsborgerskap. Alle har slekt og venner i Tyrkia. Mange har eiendommer der.

Hovedregelen i Vær Varsom-plakaten er å tilstrebe åpne kilder. I Drammens Tidende er vi generelt forsiktige med anonyme kilder. Vi liker det ikke. Vi går nesten alltid en ekstra runde. Er dette den eneste måten å fortelle denne historien på? I dette tilfellet ble svaret ofte ja.

Vi sitter på mye konfidensiell informasjon. Mye av det er av en sånn art at vi ikke kan skrive det i en metoderapport. Men alt i alt bidro informasjonen, de mange, lange kildesamtalene, til å gi oss et bilde av den spesielle situasjonen de fleste drammens-tyrkere befinner seg i. Vi hadde heldigvis kilder som Tyrkia-ekspert Morten Myksvoll og statsviter Dag Einar Thorsen som tegnet tydelige bilder av det hele. En tredje statsviter trekker seg underveis. Vedkommende har ved nærmere ettertanke ikke anledning til å sette seg inn i saken og understreker at “dette er farlige folk”. Det gjorde naturlig nok at vi selv ble litt på vakt også. Det var også godt at Lise Christoffersen (Ap) var så tydelig som hun var. Hun har et bein i Europarådet og et bein solid plantet i Drammen. Det at det øvrige politiske Drammen var så lite interessert i situasjonen til tusenvis av drammensere, opplevde vi som merkelig og litt nedslående.

Sinnet mot Drammens Tidende:

Mange drammenstyrkere viste sin misnøye med oss på sosiale medier. Da vi kontaktet leder av Tyrkiske Foreningers Hovedorganisasjon i Norge, Hatice Lük Elmacioğlu, som også er fra Drammen, avviste hun at hun kjente til at det foregikk registrering av politisk ståsted blant tyrkere bosatt i Norge. (05.12.) Det hadde hun ikke hørt om. Hun hadde heller ikke blitt kontaktet av redde drammens-tyrkere, som fryktet represalier på grunn av “feil” politisk ståsted. “Men jeg har blitt kontaktet av drammens-tyrkere som er redde Drammens Tidende og det dere skriver i avisen”, sa Lük Elmacioğlu. Elmacioğlu mente Drammens Tidende stemplet drammens-tyrkere som fascister og “skurker”. Hun varslet om at det var et leserbrev fra foreningen under oppseiling. Dette brevet ble vi advart om fra flere andre kilder også. Men vi så aldri noe til det. Elmacioğlu opplyste oss også om at det var planlagt et demonstrasjonstog mot avisen i nærmeste fremtid. Vi kan ikke dokumentere det,

men det er vårt klare inntrykk at det at en etablert, fremtredende norsk politiker som Lise Christoffersen kom på banen, gjorde at gemyttene roet seg betydelig.

Sikkerhet:

Familien til vår første kilde, han som gjorde mye research på nett og skrev debattinnlegg, fryktet for sikkerheten sin. En tidligere straffedømt person møter opp i redaksjonen flere ganger og er forbannet på oss. En politikilde tar uoppfordret kontakt med oss for å høre om vi har hatt noen ubehageligheter i forbindelse med artiklene om De grå ulver. Vedkommende er bare nysgjerrig og har ikke informasjon om at noen i dette miljøet skal utgjøre noen trussel, annet enn verbalt. Kilder gir uttrykk for frykt og ubehag og er redde for å si noe "on record" om MHP og De grå ulver, og om tyrkisk politikk i sin alminnelighet. På den annen side virker PST lite urolige, en journalistkilde som jobber tett på PST mener det er liten grunn til uro og mange av de tyrkiske kildene vi har mener at vi ikke har grunn til å frykte miljøet i Drammen.

Vi har en e-post-dialog med vår leserbrevkilde gjennom saken. Vi har etter hvert fått en god dialog, og vi opplever ham tidvis som mer enn en kilde. Vedkommende har tross alt gjort mye og godt journalistisk arbeid og er særdeles IT-kyndig. Vi har etter hvert også hatt såpass mye kommunikasjon at vi opplever at dette er en person uten annen agenda enn å bringe faktaopplysninger frem i dagen. Ettersom vedkommendes familie har vært urolige for sikkerhetsaspektet, formidler vi til ham at vi ikke har noen indikasjoner på at medlemmer av de grå ulver vurderes som farlige per i dag.

Internt i redaksjonen gir nyhetsredaktør alf Petter Øverli en nøktern informasjon om dette. Vi hadde ingen grunn til å tro at DTs medarbeidere var i fare, men alle i redaksjonen ble oppfordret til å følge litt ekstra med.

Konkurrent som korrektiv:

Dagsavisen Fremtiden viste etter hvert stort interesse for sakene våre. Senterpartiet, som ikke var så begeistret for vår journalistikk, gikk konsekvent med sakene sine til Dagsavisen Fremtiden og ga intervjuer der samtidig som de ikke svarte på våre henvendelser. Ved en anledning kommenterte og kritiserte en Sp-politiker vår sak uten at vi fikk svare.

På Facebook kunne vi lese at Dagsavisen Fremtiden-journalist Pernille Vestengen, på sin private vegg, kom med krass kritikk av våre saker og beskyldte oss for å gjengi Hege Storhaug ukritisk.

Reportasjeleder i Dagsavisen Fremtiden tok etter hvert kontakt med oss og tilbød oss å komme med en kommentar til Sp-saken som kritiserte oss. Det tilbudet tok vi imot. Vi oppfordret også Dagsavisen til å gjengi hele svaret vårt. Vi opplevde da at, i tillegg til at det ble laget en egen redaksjonell sak, at tilsvaret vårt ble publisert som

et leserinnlegg. Det skjedde til tross for at vi gjentatte ganger, tydelig på e-post, presiserte at vi ikke ønsket noe leserinnlegg i Dagsavisen Fremtiden. Vi hadde, for å verne om journalistikken vår og vårt omdømme, allerede planlagt å skrive et leserinnlegg til avisen. Vi bestemte oss på dette tidspunkt for å ikke bruke mer tid på Dagsavisen Fremtiden.

Det er betryggende at journalister ikke marsjerer i flokk. Vi skal være glade for at Dagsavisen Fremtiden og Drammens Tidende belyser lokalsamfunnet fra ulike vinkler, men i denne saken var det vanskelig for oss å glede seg over DF-kollegenes ståsted og håndtering av sakene. Vi opplevde journalist-kollegene i DF i visse tilfeller som diskrediterende og overkjørende. Vi fikk aldri noe svar fra Dagsavisens ledelse på hvordan det krasse utspillet fra en av deres journalister på Facebook ble fulgt opp.

KONSEKVENSER:

Stemmesankeren Tayfun Candogan trakk seg fra Senterpartiet og sitt verv som 1. vara til bystyret.

Drammen Aps Havva Cukurkaya trakk seg fra Ap. Hun fortsetter i bystyret som uavhengig representant.

For de politiske partiene i Drammen har det vært viktig med minoritetsrepresentanter på listene for å sikre seg stemmer fra særlig det store tyrkiske miljøet i byen. Det har, som i Sps tilfelle, vært gull verdt i valgkampen. Som en kilde fra det politiske Drammen formidlet til oss, ble det før valget i 2015 åpent kommunisert fra ledelsen i et parti at: «Vi må ha en tyrker på lista!». Underforstått: Skal du vinne ordføreren og resten av «kongeriket», må du ha en tyrkisk stemmesanker på listen din. Dermed har det kanskje vært viktigere å få et navn på lista enn å bli kjent med vedkommende og forstå denne personens rolle i eget miljø. Vi tror at de politiske partiene i Drammen i de nærmeste årene kommer til å være mer bevisste på hvem som representerer deres parti og hvilken måte de gjør det på.

For oss er den mest alvorlige bivirkningen av artikkelserien vår at mange av drammensdistriktets tyrkere som fra før av var skeptiske til Drammens Tidende er blitt enda mer negativt innstilt til oss. Kanskje har vår journalistikk gjort murene mellom de to parallelle samfunnene vi opplevde blitt enda tykkere. Vi frykter at våre artikler om MHP, de grå ulver og kartleggingen av drammensernes politiske ståsted har ført til at kløften mellom «oss» og «dem» er blitt enda dypere.

Dette må vi være bevisste på i tiden fremover og forhåpentlig klare å gjøre noe med.

Dette faktum må imidlertid ikke gjøre oss redde for å være kritiske og drive undersøkende journalistikk rettet mot minoritetsmiljøer når det dukker opp en sak.

Tvert i mot. Det bør vi ha mer av. Er det noe november og desember 2016 lærte oss, er det at vi med fordel kan være tettere på minoritetsmiljøene i byen vår.